

Тема 13. Аудит власного капіталу

Проведення аудиту власного капіталу дуже важливе як для промислового підприємства, так і для засновників, оскільки власний капітал є основним початковим та умовно безстроковим джерелом фінансування його господарської діяльності, а також джерелом погашення збитків підприємства; він є одним з найвагоміших показників, що використовуються для оцінки його фінансового стану, оскільки показує, з одного боку, ступінь фінансової самостійності (його незалежності від зовнішніх джерел фінансування), а з іншого – ступінь кредитоспроможності (забезпеченості вимог кредиторів фактично наявним у підприємства капіталом засновників).

Для якісного проведення аудиту необхідно підготувати програму аудиту з визначенням у ній конкретних завдань і процедур для кожного елемента власного капіталу. Програма визначає характер, час та обсяг запланованих внутрішніх процедур аудиту, необхідних для виконання загального плану.

Загальний план проведення аудиту власного капіталу наведено у табл. 13.1.

Таблиця 13.1 - **Форма загального плану проведення аудиту власного капіталу**

Етапи аудиту	Процедури аудиту	ПІБ перевіряючого	Термін перевірки
Підготовчий	Анкетування, планування, проведення аудиту власного капіталу		
Основний	Перевірити наявність майна внесеного до статутного капіталу		
	Перевірити статутний капітал		
	Перевірити додатковий капітал		
	Перевірити резервний капітал		
	Перевірити нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		
	Перевірити вилучений капітал		
	Перевірити неоплачений капітал		
	Перевірити правильність відображення власного капіталу в облікових регістрах та звітності		
Заключний	Аналіз результатів перевірки, надання рекомендацій за результатами аудиту, документальне оформлення результатів перевірки		

Програма аудиту власного капіталу наведена у табл. 13.2.

Таблиця 13.2 - Форма програми аудиту власного капіталу

Процедури аудиту	Мета аудиту	Завдання аудиту	Джерела інформації	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення аудиту
1	2	3	4	5	6	7
Перевірка наявності внесеного засновниками (акціонерами) активів до статутного капіталу	Встановити наявність внесених засновниками активів до статутного капіталу	Перевірити наявність внесених засновниками (акціонерами) активів до статутного капіталу	Засновницький опис, накази, акт приймання основних засобів, нематеріальних активів, накладні	ВК-1		
Перевірка установчих документів	Впевнитись у наявності та правильності складання форм установчих документів, встановлення відповідності їх змісту вимогам законодавчих і нормативних актів	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити наявність установчих документів; - перевірити правильність складання форм установчих документів; - перевірити відповідність змісту форм установчих документів вимогам законодавчих і нормативних актів 	Статут, установчий договір	ВК-2		
Визначення відповідності розміру статутного капіталу даним установчих документів та законодавству	Впевнитись у відповідності розміру статутного капіталу даним установчих документів та законодавству	<ul style="list-style-type: none"> - перевірка відповідності розміру статутного капіталу даним установчих документів; - перевірка відповідності розміру статутного капіталу даним законодавства 	Статут, установчий договір, законодавчо-нормативна база	ВК-3		
Перевірка формування складу та структури статутного капіталу	Впевнитись у правильності формування складу та структури статутного капіталу	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити склад статутного капіталу; - перевірити структуру статутного капіталу 	Статут, реєстр акціонерів, установчий договір	ВК-4		

Продовження табл. 13.2

1	2	3	4	5	6	7
Перевірка правильності визначення оцінки активів, що вносяться до статутного капіталу	Впевнитись у правильності визначення оцінки активів, що вносяться до статутного капіталу	- перевірити правильність визначення оцінки активів, що вносяться до статутного капіталу - перевірити наявність документів, що підтверджують право власності на таке майно	Договір про внесення, акт прийому-передачі, накладні, свідоцтва на право власності	ВК-5 ВК-6		
Перевірка достовірності внесених активів до статутного капіталу	Впевнитись у достовірності внесених активів до статутного капіталу	Перевірити достовірність внесених активів до статутного капіталу	Договір про внесення активів, акт прийому-передачі активів, накладні	ВК-7		
Перевірка повноти та дотримання строків надходження внесків до статутного капіталу	Впевнитись у повноті та дотриманні строків надходження внесків до статутного капіталу	- перевірити повноту надходження внесків до статутного капіталу; - перевірити дотримання строків надходження внесків до статутного капіталу	Статут, протоколи зборів, прибуткові касові ордери, акти приймання-передачі, банківська виписка, накладні	ВК-8 ВК-9		
Перевірка правомірності змін величини статутного капіталу	Впевнитись у правомірності змін величини статутного капіталу	Перевірити правомірності змін величини статутного капіталу	Статут, рішення власників, інвентаризаційні описи, ПКО, ВКО, акти приймання-передачі, накладні, бухгалтерські розрахунки, рішення ліквідаційної комісії	ВК-10		
Перевірка повноти оприбуткування активів, що безкоштовно надійшли від фізичних та юридичних осіб	Впевнитись у повноті оприбуткування активів, що безкоштовно надійшли від фізичних та юридичних осіб	Перевірити повноту оприбуткування активів, що безкоштовно надійшли від фізичних та юридичних осіб	Акти приймання-передачі активів, накладні, накази, рішення зборів акціонерів	ВК-11		

Продовження табл. 13.2

1	2	3	4	5	6	7
Перевірка правильності розрахунку суми дооцінки (уцінки) майна і відображення її на рахунках бухгалтерського обліку. Перевірка правильності визначення величини збільшення (зменшення) зносу переоцінених активів і її відображення в облікових регістрах	Впевнитись у правильності розрахунку суми дооцінки (уцінки) майна і відображення її на рахунках бухгалтерського обліку. Впевнитись у правильності визначення величини збільшення (зменшення) зносу переоцінених активів і її відображення в облікових регістрах	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правильність розрахунку суми дооцінки (уцінки) активів; - перевірити відображення дооцінки (уцінки) активів на рахунках бухгалтерського обліку; - перевірити правильність визначення величини збільшення (зменшення) зносу переоцінених активів; - перевірити правильність відображення переоцінки активів в облікових регістрах 	Бухгалтерські довідки, накази, відомість переоцінки ОЗ, інвентарні картки ОЗ, відомість розрахунку амортизації	ВК-12		
Перевірка правильності розрахунку емісійного доходу	Впевнитись у правильності розрахунку емісійного доходу і його відображення на рахунках бухгалтерського обліку	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правильність розрахунку емісійного доходу; - перевірити правильність його відображення на рахунках бухгалтерського обліку 	Статут, установчий договір, рішення зборів, накази, бухгалтерські довідки	ВК-13		
Перевірка відповідності величини резервного капіталу законодавчо встановленим нормам	Впевнитись у відповідності величини резервного капіталу законодавчо встановленим нормам	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити відповідність величини резервного капіталу законодавчо-нормативній базі; - перевірка відрахувань до резервного капіталу 	Статут, бухгалтерські довідки та розрахунки, протоколи зборів, установчий договір, накази	ВК-14 ВК-15		
Перевірка повноти та правильності відрахувань в резервний капітал	Впевнитись у повноті та правильності відрахувань у резервний капітал	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правильність відрахувань в резервний капітал; - перевірити повноту відрахувань у резервний капітал 	Статут, бухгалтерські довідки та розрахунки, протоколи зборів, установчий договір, виписки банку, накази			

Продовження табл. 13.2

1	2	3	4	5	6	7
Перевірка достовірності розрахунку і відображення на рахунках бухгалтерського обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)	Впевнитись у достовірності розрахунку та відображенні на рахунках бухгалтерського обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити достовірність розрахунку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку); - перевірити правильність відображення на рахунках бухгалтерського обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) 	Накази, довідки, бухгалтерські розрахунки	ВК-16		
Перевірка правильності використання прибутку	Впевнитись у правильності використання прибутку	Перевірити правильність використання прибутку	Накази, довідки, бухгалтерські розрахунки	ВК-17		
Перевірка правомірності викупу акцій, правильності їх оцінки та відображення в обліку та в реєстрі акціонерів	Впевнитись у правомірності викупу акцій, правильності їх оцінки та відображення в обліку та в реєстрі акціонерів	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правомірність викупу акцій; - перевірити правильність оцінки викуплених акцій; - перевірити відображення в реєстрі акціонерів викуплених акцій; - перевірити відображення в обліку викуплених акцій 	Платіжні доручення, ВКО, ПКО, виписки банку, довідки бухгалтерії, реєстр акціонерів	ВК-18		
Перевірка правомірності та правильності оцінки проданих акцій, їх відображення в обліку та в реєстрі акціонерів	Впевнитись у правомірності та правильності оцінки проданих акцій, їх відображення в обліку та в реєстрі акціонерів	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правомірність проданих акцій; - перевірити правильність оцінки проданих акцій; - перевірити відображення в реєстрі акціонерів проданих акцій; - перевірити відображення в обліку проданих акцій 	Рішення акціонерів, бухгалтерські довідки	ВК-19		
Перевірка правомірності анулювання акцій, їх відображення в бухгалтерському обліку, реєстрі акціонерів	Впевнитись у правомірності анулювання акцій, їх відображення в обліку та в реєстрі акціонерів	<ul style="list-style-type: none"> - перевірити правомірність анульованих акцій; - перевірити відображення в реєстрі акціонерів анульованих акцій; - перевірити відображення в обліку анульованих акцій 	Рішення акціонерів, бухгалтерські довідки, реєстр акціонерів	ВК-20		

Продовження табл. 13.2

1	2	3	4	5	6	7
Перевірка правомірності й правильності відображення неоплаченого капіталу	Впевнитись у правомірності й правильності відображення неоплаченого капіталу	- перевірити правомірність формування неоплаченого капіталу та його погашення; - перевірити правильність відображення неоплаченого капіталу	Довідки бухгалтерії, накладні, журнал №7, Головна книга, Звіт про власний капітал, Баланс	БК-21		
Перевірка своєчасності й правильності відображення погашення неоплаченого капіталу	Впевнитись у своєчасності й правильності відображення погашення неоплаченого капіталу	- перевірити правильність відображення погашення неоплаченого капіталу; - перевірити своєчасність відображення погашення неоплаченого капіталу	Довідки бухгалтерії, ВКО, ПКО, накладні, журнал №7, Головна книга, Звіт про власний капітал, Баланс	БК-22		
Перевірка правильності відображення операцій на рахунках обліку власного капіталу	Впевнитись у правильності відображення операцій на рахунках обліку власного капіталу	Перевірити правильність відображення операцій на рахунках обліку власного капіталу	Первинні документи, облікові регістри	БК-23		
Перевірка відповідності інформації Журналу 7 даним Головної книги за рахунками власного капіталу	Впевнитись у відповідності інформації Журналу 7 даним Головної книги за рахунками власного капіталу	- перевірити відповідність інформації Журналу 7 даним Головної книги за рахунками власного капіталу	Журнал № 7, відомість 7.1, відомість 7.2, Головна книга	БК-24		
Перевірка повноти та достовірності інформації про власний капітал у фінансовій звітності та її зіставлення	Встановити відповідність інформації про власний капітал у формах фінансової звітності та її зіставлення	- перевірити відповідність даних Головної книги з даними Балансу; - перевірити правильність заповнення Балансу; - перевірити відповідність даних Балансу з даними Звіту про власний капітал	Головна книга, Звіт про власний капітал, Баланс. Звіт про фінансові результати	БК-25 БК-26 БК-27		

Запропоновані методичні підходи до проведення аудиту власного капіталу надасть змогу підвищити якість проведення аудиту, що в свою чергу дасть змогу запобігти зловживанням, шахрайству, незаконному відчуженню майна та можливості рейдерського захоплення, забезпечить стабільність його роботи та підвищить рівень економічної безпеки промислового підприємства.